

Број: 2224 - ОЦ/23

ПЛАН ПОСЛОВАЊА ЗА 2023.ГОДИНУ

Март, 2023.

Општи подаци о друштву

У складу са чланом 21. и 22. Закона о јавним предузећима (Сл.гл.РС 75/04) Скупштина акционара је 2022. године усвојила трогодишњи план пословања за период 2022-2024 .

Чланом 23. Закона о јавним предузећима предвиђено је да изузетно управа на годишњем основу разматра пословање, те у случају потребе, а у складу са циљевима истог ревидира и усаглашава план пословања ради његовог прилагођавања кретањима на тржишту.

Усвојени план представља основ пословних активности Друштва у току пословне године у погледу оних питања која садржи. Зависно од посебних, непредвиђених специфичности процеса на тржишту управа може надзорном одбору предложити покретање поступка одређених промјена донесеног плана пословања.

Друштво је, у складу с одредбама члана 5. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске, а на основу података исказаних у финансијским извјештајима за 2022. годину, разврстано у велика правна лица. Друштво нема зависних, односно контролираних правних лица, у смислу Међународног рачуноводственог стандарда 27.

Рјешењем о регистрацији број 061-0-Рег-21-000145 од 20.04.2021. уписани су подаци о оснивању пословних јединица: Пословна јединица Олимпијски бар, Јахорина бб, Пале и Пословна јединица Ски центар „Игришта“, Власеница, Власеница бб.

Рјешењем о регистрацији број 061-0-Рег-22-000345 од 15.09.2022. године, уписани су подаци о смањењу капитала Друштва. и то: ради покрића губитка из ранијих година у износу од 35.813.626 КМ и смањењем ради формирања законских резерви у износу од 3.250.429 КМ.

Регистровани капитал друштва са 31.12.2022. године износи 32.504.292 КМ. подијељен на исти број обичних акција номиналне вриједности 1 КМ по акцији. Капитал је власништву 686 акционара, а 90,667 %, је државно власништво фондова Републике Српске.

Олимпијски центар “Јахорина” управља капиталном инфраструктуром на простору јавног добра или добра у општој употреби од посебног значаја за развој туризма. Обавјештењем о разврставању дјелатности из 2021. године, на основу параметара о сталној имовини и већинском приходу основна, претежна, дјелатност је:

49.39 – Остали копнени превоз путника, д.н.

Реализоване инвестиције

Олимпијски центар „Јахорина“ је релизовао много пројеката на изградњи ски центра „Јахорина“ који су покренули и подстакли привредни развој на локалном и регионалном простору источног дијела Републике Српске. Финансирање наведених инвестиционих пројеката извршено је уз велику подршку институција Републике Српске.

Инвестициона улагања реализована су кроз кредитна задужења уз гаранције Републике Српске, али и кроз низ мањих пројеката из властних средстава. Сва расположива средства у пословању која је могуће распоредити усмјеравају се на пројекте који доприносе одрживом пословању и развоју свих учесника у заједничком пројекту изградње туристичког подручја. Јавни инфраструктурни пројекти који су до сада реализовани уз стратешку подршку, подржани гаранцијама РС, остварили су своје јавне задатке. Покренули су привредни развој регије, отворили инвестициони процес приватног сектора који је одговорио још већим улагањима и вишеструко увећаним приходима, запошљавању и буџетским давањима.

Многи капитални инвестициони пројекти су према усвојеним плановима завршени. У претходним годинама од већих пројеката реализовано је:

- Систем за осњежавање дијела скијалишта са великим акумулационим језером капацитета 75000 м3 воде на врху Пољица и водозавата за пуњење уз уређење скијашких стаза у обухвату шестосједних жичара Огорјелица и Пољице са изградњом вјетроустава.
- Гондола на локацији Огорјелица дужине 1100м. са 36 кабина, капацитета 2700 скијаша на сат. За изградњу гондоле бирана је локација гдје је природно најмања изложеност вјетру, како би са лифтом Пољице дали нову сигурност за рад скијалишта током зимске сезоне.
- Три нове стазе уз гондолу са системом за осњежавање и везним путевима чиме је скијалиште од Пољица до Скочина повезано у јединствену цјелину.
- Реконструкција и замјена ски лифта Пољице новом инсталацијом сидро која има дупло веће капацитете од претходног.
- Тјубинг стаза, покретне траке као и дјечији забавни паркови са садржајима за најмлађе кориснике и будуће скијаше.
- Освијетљена је ски стаза Пољице са освјетљењем језера на врху и ски вртића на полазу шестосједа Пољице. Освијетљене су ски стазе Новак Ђоковић, а затим и стаза Скочине па је понуда у зимској сезони богатија за ноћно скијање стазама у дужини од 8.5 километара.
- Уређен је пут Циљна кућа Олимпијски бар, а у сарадњи са општином Пале освјетљен је пут ка врху планине.

- Изграђен је и опремљен угоститељски објекат на језеру, на врху планине са посебном понудом и садржајима који су атрактивни за рад током цијеле године. Сваке године допуњава се новим садржајима уз амбијетално уређење простора око језера и проширењем објекта Олимпијског бара са шанком на отвореном за јединствене забаве на планини.
- Извршена је замјена шестосједа Пољице новом најсавременијом гондолом која је повезана тунелом са објектом на језеру на врху планине. Замјена шестосједа испланирана је у вези са проширењем скијалишта и увезивањем сектора Трново. Изграђене су и осњежене нове стазе, инсталирана је шестосједа жичара Трново капацитета 2400 скијаша на сат, инсталиран је ски лифт и покретна трака.
- Проширење скијалишта одвија се и у сектору Рајска долина, Скочине и Прача гдје су се одржавала такмичења у алпским дисциплинама у вријеме Зимских олимпијских игара 84. године. Изграђена је шестосједа жичара Рајска долина капацитета 2400 скијаша на сат. Изграђена су два ски лифта Јавор и Спуст уз уређење и проширење скијашких стаза, нове стазе Рајска долина и Бистрица. У рад је пуштен нови ски лифт Прача. У току је реконструкција система осњежавања Скочине са изградњом новог језера и водоснабдијевањем, са новим стазама и увезивањем на постојећи систем. Набављен је систем “SnowFactory” за производњу снијега у свим временским условима.
- Извршена су улагања у уређење и проширење стаза, мљењење камена и затрављивање, чиме смо добили нови квалитет скијања на добро уређеним стазама, а током лjeta саниране и зелене површине.
- Нове атракције су “Snowboard” парк и стаза за санкање.
- Извршено је улагање у систем ски дате, унапријеђен је систем пролаза на жичарама и систем продаје ски карата. Повећан је број продајних мјеста да би се смањиле гужве и чекања на касама, омогућена је продаја на удаљеним локацијама и путем “web shopa”.
- Инсталиран је алпин костер, боб на шинама који полази са врха планине, из објекта на језеру и трасом дугом 2,5 км спушта се до полаза шестосједа Пољице и представља посебан ужитак за посетиоце у љетњој сезони. Урађене су бицикличке стазе и стазе за шетњу.
- Финансирани су нови љетњи садржаји који се сваке године допуњавају. Постављене су теретане на отвореном, “zip line”, адреналин и авантура парк.
- Извршено је улагање у паркинг просторе, изградњом нових паркинга, проширењем и уређењем постојећих, изградњом и набавком система за наплату. Питање рјешења паркин наплате остаје и даље проблем који је неопходно адекватно ријешити.

- У континуитету се обнавља возни парк неопходан за редовно пословање. Због повећаног обима и проширења капацитета набавља се неопходна механизација и машине за рад на снијегу, теренска и путничка возила, моторне санке и квадови, санитетска возила.
- Набављени су монтажни објекти за два јавна WC-а, хангар за складиштење материјала.
- Приоритет који се даје квалитету услуга прати и визуелно уређење ски центра, а значајна средства се уложу у медијску кампању и стратешко позиционирање. Свеобухватна медијска презентација, кампања у земљама у окружењу и шире, организација манифестација и музичких догађаја, као и многобројне друге активности које се предузимају у циљу побољшања туристичког амбијента и услуге.
- Према усвојеном трогодишњем плану у току је реализација пројеката у ски центру Игришта који обухвата један исклопиви шестосјед, укупне висинске разлике око 330 m, дужине 820 m и капацитета 3000 скијаша/сат и покретна трака дужине 150 m, капацитета 1.500 скијаша/сат. Двије главне ски-стазе са системом осњежавања и пратећом водо акумулацијом, остала скијашка инфраструктура, пратећи објекти и забавни зимско лјетњи садржаји.

Инвестиције планиране за 2023. годину :

Циљеви постављени трогодишњим планом за период 2022-2024 су средњорочно дефинисана смјерница развоја предузећа коју је потребно остварити. Планиране активности су осмишљене за стварно веће вриједности које ће допринијети успјеху којем се тежи.

Током периода за који се план усваја, а односи се на пословну 2023. годину неопходно је радити на инфраструктурним пројектима који нису завршени, чија је финансијска конструкција дефинисана, као и радити на проналажењу рјешења и извора финансирања за инвестиционе немјере исказане кроз трогодишњи план пословања.

Крајем 2022. године обезбијеђена су кредитна средства за пројекте развоја ски центра Игришта. Циљ је привођење средстава намјени и стављање у функцију у што краћем року, ради покретања почетног циклуса у развоју и остварења првих прихода за наредну зимску сезону. Током инвестиционе градње Друштво је оптерећено високим финансијским обавезама и одливима готовине, као и многобројним додатним трошковима агажовања средстава, радне снаге и стручних кадрова.

Ски центар Игришта.

Према планираном рјешењу за ски центар Игришта предвиђен је један исклопиви шестосјед, укупне висинске разлике око 330 m, дужине 820 m и капацитета 3000 скијаша/сат и покретна трака дужине 150 m, капацитета 1.500 скијаша/сат. Предвиђене су двије главне осњежене ски-стазе, укупне дужине око 4.750 m. Поред скијашке инфраструктуре планирани су и забавни зимско лјетњи садржаји. Логичним слиједом развоја пројекта током 2022. године покренуто је више активности: у завршној фази је изградња двије ски стазе као и инсталације система за осњежавање, испоручена је опрема за уградњу покретне траке, тјубин стазе и мини зип лајна за забавне садржаје, машине за табање снијега, теренског и путничког возила и возила хитне помоћи, објекти за ГСС и амбуланту. Уговорена је изградња водоснабдијевања акумулације за систем осњежавања. Пројектована је и уговорена једна исклопива шестосједа жичара са пратећом инфраструктуром. Уговорена је изградња трафостаница. Осим пројекта који су у току, у 2023. години потребно је покренути процедуре јавних набавки и реализовати:

Ред:бр.	ОПИС	ИЗНОС КМ	Извор финансирања
1	Изградња Управне зграде, јавних тоалета и продајних мјеста на излазној станици Ски центра Игришта	2.850.000	Кредит
2	Изградња Ски бифеа на полазној станици Ски центра Игришта	2.000.000	Кредит
3	Изградња Ски бифеа на излазној станици Ски центра Игришта	1.000.000	Кредит
4	Радови на изградњи тротоара, бицикличке стазе и паркинг простора	1.500.000	Субвенција
5	Освјетљење у ски центру Игришта	4.050.000	Субвенција
6	Водоснабдијевање скијалишта Игришта техничком водом и водом за пиће	2.500.000	Субвенција
	УКУПНО:	13.900.000	

Ски центар Јахорина

У складу са трогодишњим планом пословања у току је изградња система осњежавања Скочине. Стари систем је потребно замијенити, проширити и повезати са новим стазама и увезати са новим системом. Постојећа акумулација није довољна, потребно је повећати капацитет са 6000 м³ на капацитет до 20.000 м³ воде уз алтернативни извор водоснабдијевања. Финансирање пројекта привремено је обезбијеђено краткорочном позајмицом.

Осим великих инфраструктурних пројеката која се односе на ски центре Игришта и Јахорину, инвестициона улагања су и низ мањих набавки планираних за улагања у опрему која служи за несметан рад, заштиту, сигурност и безбједност. Планиране су набавке:

- Јединствени свеобухватни информациони систем. Повећањем пословних активности у свим сегментима, од инвестиционих пројеката, броја инсталација, система осјежавања, објеката, великог броја опреме и машина, до удаљених пословних јединица, захтјева рационално и контролисано праћење пословних промјена и информација у дигиталном формату.
- Планирано је постављање заштитних панела на излазним станицама гондоле Пољице и шестосједа Рајска долина. На овај начин смањиће се утицаје хладноће и мрза на машинске и електро компоненте, расипање и губитак топлоте, спречава продор вјетра, те смањење потребног времена за чишћење и одржавање излазних станица. Зауставиће се проклизавање кабина/корпи услед леда на излазним станицама, те смањити утицај вјетра, који доводи до прекида рада жичаре.
- Опрема за заштиту: челичне мреже за заштиту од одрона, опрема за заштиту од атмосферских пражњења, опрема за сигнализацију и безбједност на ски стазама за нове ски стазе или занављање уништене опреме, алармни систем за дојаву од пожара за командне кућице и хангаре.
- Генератори и агрегати за обезбјеђење објеката и за функционисање у ски центру Игришта при нестанку електричне енергије.
- Изградња прекидне коморе, за потребе пуњења језера Скочине
- Набавка возила за рад на терену, путничких, теренских возила и комбија, радне моторне санке, ролбе за чишћење снијега
- Набавка мобилних примопредајних станица, опреме за даљинско управљање, ГПС уређаја за праћење, видео надзор
- Контејнери за складиштење опреме, материјала и простор за раднике на терену
- Самоуслужна машина за прање бицикала и машина за прање подова. Услијед све већег кориштења бицикала у транспорту годолом Пољице како би се спријечило оштећење кабина и употпунила услуга.
- Изградња стајалишта за туристички возић. Набавком најмодернијег туристичког возића потребно је и припремити стајалишта која ће на репрезентативан начин представити планину и *употпунити туру а и дати цијелој* причи организован концепт.
- Компоненте жичаре за повећање капацитета шестосједа Скочине. Повећање капацитета превоза гостију са 2000 на 2400 /сат Додавањем још 11 корпи, уз имплементацију потребних електро-машинских компоненти, те програмирањем рада шестосједа на новом капацитету.

- Амбуланта за ГСС. За потребе збрињавања повређених скијаша на све већем скијалишту Олимпијског центра, потребно је набавити нову амбуланту (контејнер) спасилачкој служби, јер је постојећа мала и неусловна.
- Замјена крова на објекту Олимпијски бар. Услијед проширења објекта, оштећења у суровим временским услова неопходно је извршити замјену крова.
- Грађевинска столарија за потребе техничке базе, канцеларијски намјештај, полице за потребе архиве, опрема за конференцијску салу.
- Продужење платформе “zip line” и уградња центрифугалне кочнице којом ће се повећати безбједност корисника садржаја, те могућност повреда своди на минимум. Обезбеђује се комфорније и једноставније кориштење садржаја
- Фонтане и забавни садржај око језера. Повећавање атрактивности језера на врху Јахорине и садржаја на језеру.
- Документација за припрему планираних инвестиција, оних које су у току или захтјевана техничким пријемом, изискује издвајање значајних инвестиционих средстава.

Ред.бр.	ОПИС	Износ КМ
1	Свеобухватни пословни информациони систем	1.700.000,00
2	Активна пасивна и рачунарска ИТ опрема	300.000,00
3	Набавка лиценци	300.000,00
4	Заштитни панели на излазним станицама гондоле Пољице и шестосједа Рајска долина са вратима	250.000,00
5	Набавка мобилних баријера	6.000,00
6	Челичне мреже за заштиту од одрона	49.900,00
7	Опрема за заштиту од атмосферских прањјења	16.000,00
8	Алармни системи за дојаву пожара	20.000,00
9	Набавка опреме за сигнализацију и безбједност на ски стазама	200.000,00
10	Контејнери	97.000,00
11	ГПС уређаји за возила са услугом праћења	6.000,00
12	Опрема за даљинско управљање	6.000,00
13	Мобилне примопредајне станице (воки -токи апарати)	30.000,00
14	Видео надзор	45.000,00
15	Набавка ручног и електричног алата и апарата за заваривање	71.000,00

16	Грађевински радови на стајалиштима туристичког возића	100.000,00
17	Замјена крова на Олимпијском бару	145.000,00
18	Набавка путничких теренских возила	300.000,00
19	Набавка комбија	200.000,00
20	Набавка мини чистач снијега	6.000,00
21	Радне моторне санке	55.000,00
22	Чистилица за снијег (ролба)	30.000,00
23	Грађевинска столарија	36.000,00
24	Самоуслужна професионална машина за прање бицикала	35.000,00
25	Професионална машина за прање подова	6.000,00
26	Генератори и агрегати	66.000,00
27	Набавка фискалних каса	115.000,00
28	Паркинг систем	800.000,00
29	Канцеларијски намјештај	50.000,00
30	Полице за архиву	32.000,00
31	Фонтане и забавни садржај око језера	25.000,00
32	Грејалице	15.000,00
33	Амбуланта за ГСС	66.000,00
34	Опрема за конференцијску салу са радовима	90.000,00
35	Тубинг стаза Пољице	15.000,00
36	Компоненте жичаре за повећање капацитета шестосјџа Скочине	550.000,00
37	Продужење платформе зип лине и набавка центрифугалне кочнице	45.000,00
38	Изградња прекидне коморе	55.000,00
39	Изградња ски лифта Спуст 2	2.000.000,00
40	Изградња и проширење ски стаза	1.500.000,00
41	Стручни надзор над изградњом објекта	700.000,00
42	Студије за потребе израде техничке документације	290.000,00
43	Израда и нострификација техничке документације за инвестиције	800.000,00
44	Израда урбанистичко техничких услова	120.000,00
45	Израда просторно-планске документације	110.000,00
46	Технички преглед и пријем објекта за потребе ОЦ Јахорина	1.300.000,00

47	Израда елабората крчења шума и претварања шумског земљишта у грађевинско	50.000,00
48	Набавка геодетских услуга	69.000,00
49	Израда техничке документације у оквиру заштите животне средине	20.000,00
	УКУПНО:	12.892.900,00

Пројекција прихода и расхода за 2023.годину

Финансијски план је рађен на бази достигнуте величине упослености капацитета, цјеновника услуга за зимску сезону 2022/23 годину, и показатеља из сезоне 2022/2023 године који ће се највећим дијелом одразити на пословну 2023, финансијског извјештаја за 2022. годину, на бази стања кредитних обавеза и финансијског стања Друштва. Обухвата све дијелове плана пословања било да се третирају као инвестиција или трошак са циљем идентификације пословног резултата и препознавања значајних ризика.

Показатељи зимских сезона

Резултати извршених улагања преточени у показатеље пораста промета, броја скијаша и броја вожњи:

Број скијаша сезона 2016/17	122.602
Број скијаша сезона 2017/18	184.416
Број скијаша сезона 2018/19	243.448
Број скијаша сезона 2019/20	237.334
Број скијаша сезона 2020/21	262.137
Број скијаша сезона 2021/22	410.973
Сезона 2022/23 до 20.03.2023	267.374

Број пролаза сезона 2016/17	983.677
Број пролаза сезона 2017/18	1.456.989
Број пролаза сезона 2018/19	1.853.180
Број пролаза сезона 2019/20	1.901.761
Број пролаза сезона 2020/21	2.346.816
Број пролаза сезона 2021/22	4.041.435
Сезона 2022/23 до 20.03.2023	2.250.274

Остварени промет од ски карата сезона 2016/17	2.716.613
Остварени промет од ски карата сезона 2017/18	5.205.843
Остварени промет од ски карата сезона 2018/19	7.178.095
Остварени промет од ски карата сезона 2019/20	8.018.409
Остварени промет од ски карата сезона 2020/21	10.123.812
Остварени промет од ски карата сезона 2021/22	19.010.070
Промет сезона 2022/23 до 20.03.2023	13.990.115

Кроз показатеље који су дати за протекли период посебно се осврћемо на поремећај и негативну појаву која се десила у сезони која је у току. Уложили смо све доступне ресурсе да се пословна активност за зимску туристичку сезону 2022/2023 најбоље припреме и да се ниво пословања и промета одржи на максимално могућем нивоу. Међутим, током децембра и јануара временске прилике су биле неочекивано неповољне са високим температурама које нису дозвољавале кориштење система за вјештачко осњежавање. Ова необична појава забиљежена је не само код нас него и у многим европским скијалиштима

Почетак зимска сезона 2022/2023 је био под неочекиваним временским приликама, готово без природних падавина, уз високе температурне осцилације и са великим вјетровима, што је нарочито изражено у периоду када је требала бити највећа посјећеност, када су зимски распусти и новогодишњи празници. Природне падавине и зимски темпретурни услови догодили су се доста касно, па смо посјетиоцима планине праве услуге и зимске ужитке могли пружити тек у фебруару ове сезоне када је попуњеност капацитета на Јахорини била изузетна.

Планирани пословни приходи од услуга и продаје робе неминовно су мањи од претходне године, планирано мање у просјеку за 10%. Пословни приходи садрже и средстава реализације Закључка Владе РС о дугорочној финансијској подршци према ОЦ Јахорина. Планирано је да се финансирање високих финансијских обавеза по основу извршених капиталних инвестиционих пројеката или оних који су току изградње, изврши из додатних намјенских извора финансирања дефинисаних у ставци остали приходи .

Пројекција биланса успјеха за 2023. годину

Конто	ОПИС	2021.	2022.		ПЛАН 2023.	
			Планирано	Остварено		
1	2	3	4	5	6	6:5
60	Приходи од продаје робе	415.554	870.000	1.095.591	950.000	0,87
61	Приходи од подаје услуга	12.145.833	16.200.000	16.414.288	15.000.000	0,91
65	Други пословни приходи	1.328.275	1.500.000	2.598.692	2.500.000	0,96
66	Финансијски приходи	5.504	5.000	5.687	5.000	0,88
67-8	Остали приходи	1.747.227	200.000	734.319	7.000.000	9,53
	ПРИХОДИ	15.642.393	18.775.000	20.848.577	25.455.000	1,36
50	Набавна вриједност робе	167.828	350.000	411.480	400.000	0,97
51	Трошкови материјала	1.552.232	1.900.000	1.830.111	3.200.000	1,75
52	Трошкови зарада	3.823.198	4.200.000	5.245.387	5.750.000	1,10

53	Трошкови производних услуга	2.084.452	2.450.000	3.889.574	3.800.000	0,98
54	Трошкови амортизације	3.197.677	3.500.000	3.941.328	6.000.000	1,52
55	Нематеријални трошкови	977.303	980.000	945.832	1.150.000	1,22
56	Финансијски расходи	2.590.482	4.019.425	4.062.247	4.080.000	1,00
57	Остали расходи	93.159	95.000	138.433	100.000	0,72
	РАСХОДИ	14.486.331	17.494.425	20.464.392	24.480.000	1,20
	РЕЗУЛТАТ					
	Пословни	2.086.972	5.190.000	3.844.859	-1.850.000	
	Финансијски	-2.584.978	-4.014.425	-4.056.560	-4.075.000	
	Остали	1.654.068	105.000	595.886	6.900.000	
	ДОБИТ	1.156.062	1.280.575	384.185	975.000	
	Порез на добит			42.767	97.500	
	Нето добитак			341.418	877.500	

Планирани расходи су усклађени са планом упослености капацитета, а нове инсталације и проширење скијалишта, ангажовање на реализацији стратешких пројеката, повећава трошкове материјала, услуга, зарада и амортизације. Трошкови обухватају и припреме за покретање ски центра Игришта у наредној зимској сезони. Пораст улазних трошкова настаје и услјед инфлације, пораста каматних стопа, недостатка радне снаге и осталих поремећаји на тржишту који се догађају у актуелном времену.

Трошкови материјала обухватају потрошњу резервних дијелова за инсталације вертикалног транспорта, системе за осњежавање, резервни дијелови за одржавање машина и табача, теренских и путничких возила, грађевинског, електро и водо материјала, материјала за уређење стаза, санитетског материјала за ГСС, потрошња средстава заштите на раду, канцеларијског материјала. Трошкови материјала обухватају потрошњу горива, електричне енергије и воде који су због природе дјелатности значајни.

Трошкови зарада обухватају све исплате радницима, члановима управе, накнаде надзорном одбору и одбору за ревизију, опорезиве и не опорезиве. Садрже накнаде за службена путовања, накнаде превоза радницима, исплате отпремнина, помоћи код дуже болести и слично. У току 2022. године било је запослено просјечно мјесечно на бази часова рада 235 радника и просјечно мјесечно на бази стања крајем мјесеца 227 радника, што је за 28 % већи број запослених од претходне године.

Трошкови производних услуга Садрже услуге текућег одржавања основних средстава, услуге телекомуникација, интернета и трошкове свих видова транспорта, трошкове на одржавању концерта и манифестација, издатке за стратешко позиционирање, услуге оглашавања и рекламе, као и трошкове закупа.

Трошкови амортизације. Амортизација је постепено умањење вриједности имовине услјед кориштења и вијека трајања, предвиђеним поступком и у складу са законом. Завршени и активирани

инфраструктурни пројекти и набављена опрема у току 2022. године износе преко 64 милиона КМ и њихова амортизација значајно ће увећати трошкове у билансу успјеха.

Финансијски расходи и одливи

Финансијски расходи садрже обавезе камата на постојеће дугорочне обавезе прве, друге и треће емисије обвезница и обавеза по кредитима код комерцијалних банака и Инвестиционо развојне банке. Трошкови камата оптерећују биланс успјеха изузев по кредитним задужењима за пројекте који су у току изградње гдје се врши капитализација до момента активирања и стављања у употребу. Укупни ануитети, камата и главнице, се одражавају на биланс новчаних токова. Финансијске обавезе и токови дати су и за наредне године да би се учила потребна средства након што истиче грејс периоди код кредитних обавеза.

Камате	2.023	2024	2025	
2. емисија обвезница	289.722			
3. емисија обвезница	280.000			
Кредит НЛБ банке	353.492			промјенеиви ЕУРИБОР
Кредит АИК -Сбербанк Србија	936.000			
Кредит 1. Нова банка	370.881			
Кредит 1. Sparkasse	670.200			промјенеиви ЕУРИБОР
Кредит 2. Нова банка	718.413			Дјелимично капитализација
Кредит 2. Sparkasse	336.000			
Кредит Уникредит банка Мостар	774.228			
Кредит Уникредит банка Бања Лука	200.750			
Кредит 3. Нова банка	2.695.904			промјенеиви ЕУРИБОР/ капитализ
Краткорочна позајмица	389.083			капитализација
Камате	8.016.696	7.453.880	6.681.730	
Главница				
Споразум ИРБ	900.000			
2. емисија обвезница	970.780			
3. емисија обвезница	465.865			
Кредит НЛБ банке	1.043.923			
Нова банка факторинг	169.890			
Кредит Сбербанк Србија				Грејс период истиче јануар 2024
Кредит 1. Нова банка				Грејс период истиче јануар 2024
Кредит 1. Sparkasse				Грејс период истиче јануар 2024
Кредит 2. Нова банка				Грејс период истиче септембар 2024
Кредит 2. Sparkasse				Грејс период истиче септембар 2024
Кредит Уникредит банка Мостар				Грејс период истиче септембар 2024
Кредит Уникредит банка Бања Лука				Грејс период истиче новембар 2024
Кредит 3. Нова банка				Грејс период истиче јануар 2026
Главница	3.550.458	12.058.434	16.489.692	
Позајмица		15.000.000		
УКУПНО ОДЛИВ	11.567.154	34.512.314	23.171.422	

Биланс стања

Билансом стања исказан је сумарни преглед средстава и њихових извора, стање имовине Друштва, капитала насупротив обавезама, са стањем у одређеном тренутку, на крају обрачуноског периода. Промјене у непрекидном радном процесу које су се дешавале, са пресеком стања на крају године, у последњем петогодишњем периоду показују велика повећања у корист сталне имовине, али и високи степен задужености и дугорочних обавеза. Позитиван помак у 2022. години су средства из грантова за финансирање капиталних пројеката која треба разлучити у изворима средстава јер имају карактер разграничених прихода.

Структура имовине	2018	2019	2020	2021	2022
Стална средства	60.804.914	69.158.091	94.387.935	145.382.116	184.021.339
Текућа средства	4.318.195	9.990.013	16.351.887	34.301.485	57.682.170
ИМОВИНА	65.123.109	77.803.394	110.739.822	179.683.601	241.703.509

Извори средстава	2018	2019	2020	2021	2022
КАПИТАЛ	40.023.908	37.411.444	39.494.164	35.754.721	36.096.139
Дугорочне обавезе	18.801.212	33.682.786	55.698.180	102.869.160	164.731.990
Разграничени приходи					15.824.292
Краткочне обавезе	5.753.191	6.709.164	7.237.097	41.059.720	25.051.088
ОБАВЕЗЕ	24.554.403	40.391.950	62.935.277	115.261.877	205.607.370
УКУПНО извори средстава	64.578.311	77.803.394	102.429.441	179.683.601	241.703.509

Преглед планских пројекција биланса стања дат је са становишта реализације и активирања инвестиционих пројеката до краја 2023. године, промјенама у процесу задужења по кредитима и другим обавезама. Текућа средства на крају 2022. године чине и реализовано кредитно задужење од 36,9 милиона које је почетком 2023. усмјерено за финансирање планиране изградње па ће доћи до њихове коначне идентификације на сталним средствима.

ИМОВИНА	2021	2022	ПЛАН 2023
СТАЛНА СРЕДСТВА	145.382.116	184.021.339	230.368.339
ТЕКУЋА СРЕДСТВА	34.301.485	57.682.170	20.335.170
ИМОВИНА	179.683.601	241.703.509	250.703.509

КАПИТАЛ И ОБАВЕЗЕ	2021	2022	ПЛАН 2023
ОСНОВНИ КАПИТАЛ	71.568.347	32.504.292	32.504.292
РЕЗЕРВЕ		3.250.429	3.250.429
НЕРАСПОРЕЂЕНА ДОБИТ	3.238.782	341.418	1.228.918
ЕМИСИОНИ ГУБИТАК	12.589.358		
ГУБИТАК ПРЕТХОДНОГ ПЕРИОДА	26.463.050		
КАПИТАЛ	35.754.721	36.096.139	36.983.639
Дугорочне обавезе	102.869.160	164.731.990	161.181.990
Разграничени приходи		15.824.292	15.349.346
Краткорочне обавезе	41.059.720	25.051.088	36.789.871
ОБАВЕЗЕ	143.928.880	205.607.370	213.321.207
УКУПНО ИЗВОРИ SREDSTAVA	179.683.601	241.703.509	250.304.846

Структура капитала и обавеза показује путеве финансирања имовине, високе обавезе и неповољан коефицијент задужености.

Биланс токова готовине

У складу са подацима датим кроз биланс успјеха и пројекцију планираних пословних прихода и расхода, планираних инвестиционих набавки и плаћања, познатих издатака за финансирање кредитних обавеза дата је пројекција о приливима и одливима готовине, који су извори и на који начин ће средства бити кориштена.

ПРОЈЕКЦИЈЕ ГОТОВИНСКОГ ТОКА	2021	2022	План 2023
Приливи од продаје услуга	14.237.091	20.514.780	18.661.500
Приливи од субвенција	1.627.686	3.363.559	2.500.000
Остали приливи из пословних активности	7.509.289	6.918.403	7.800.000
Приливи из активности инвестирања	3.184.902	15.664.251	14.000.000
Приливи из активности финансирања	49.809.033	65.435.980	15.000.000
УКУПНА ГОТОВИНСКА ПРИМАЊА	76.368.001	111.896.973	57.961.500
Одливи из пословних активности			
Исплате добављачима	8.766.739	7.936.910	9.945.000
Одливи за исплате зарада	3.678.693	5.481.132	5.750.000
Одливи за камате	2.517.496	4.323.843	8.016.696
Остали одливи из пословних активности	475.126	3.634.383	2.000.000
Одливи из активности инвестирања	55.657.428	48.956.512	66.500.000
Одливи из активности финансирања	2.480.927	3.492.338	3.550.458

УКУПНЕ ГОТОВИНСКЕ ИСПЛАТЕ	73.576.409	73.825.118	95.762.154
НЕТО ОБРТ ГОТОВИНЕ	2.791.592	38.071.855	-37.800.654
ПОЧЕТНА ГОТОВИНА	688.040	3.479.632	41.551.487
КРАЉИ ГОТОВИНСКИ САЛДО	3.479.632	41.551.487	3.750.833

Приливи из активности инвестирања су очекивана средства од продаје земљишта, а приливи из активности финансирања односе се на уговорену краткорочну позајмицу. Исто тако, одливи активности инвестирања се односе на реализацију кредитних средстава од 36.9 милиона и финансирање пројеката Игришта из кредита и субвенције, финансирање планираних инвестиција из плана јавних набавки за 2023. годину узимајући у обзир планирани период набавке, као и пројекат осњежавања Скочине. Одливи из активности финансирања у 2023. години се односи на дио ануитета који припада отплати главнице.

Ризици у пословању

Кроз планске податке и билансе у наредној и следећим годинама уочавају се два основна ризика са којима се предузеће суочава који захтјевају проналажење адекватних и неопходних рјешења.

Ризик високих трошкова амортизације Висок органски састав средстава неминовно изазива високе фиксне трошкове амортизације што повећава ризик остварења пословног резултата, а имајући у виду да овај трошак не утиче на токове готовине и текућу ликвидност. Након завршетка и активирања инвестиција које су у току, осим исказаног износа у 2023. години очекивано је значајно повећање амортизације и у наредној години, па приходи ски центра Игришта требају обезбједити рентабилност у пословању.

Износ позајмљеног капитала Ако се томе додају велики трошкови камата који имају тенденцију раста каматних стопа, додатно се истиче ризик остварења бруто финансијског резултата. Неизбјежни пословни ризици који се овдје намећу захтјевају ангажовање и доношење одлука за квалитетно управљање њима. У теорији и пракси код оваквих ризика једино рјешење је у повећању сопственог капитала. Реализовани капитални инвестициони пројекти произвели су велики развојни процес регије источног дијела Републике Српске, покрећући низ привредних дјеланости од грађевинарства до угоститељства и смјештаја, као и код многих других пратећих дјелатности које чине туристички производ, потврђујући своју капиталну стратешку намјену.

